

Barrosova Komisia zlyhala v oblasti ochrany životného prostredia

In: Agra Europe, 12. jún 2009, č. 2365, EP/5.

Podľa novej kritickej správy skupiny environmentálnych a mimovládnych organizácií, Barrosova Komisia počas svojho päťročného mandátu nedokázala dostatočne presadzovať zelenú politiku.

Podľa výsledkov Zelenej 10 – zoskupenia, ktoré zahŕňa Greenpeace, Priateľov Zeme, WWF a Bird Life International – získala Európska komisia za obdobie 2004 – 2009 4,4 bodu z 10 bodovej stupnice hodnotenia výsledkov dosiahnutých v oblasti ochrany životného prostredia.

Správa bola kritická hlavne voči poľnohospodárskej politike (4/10), ktorá urobila pre životné prostredie málo a nepodarilo sa jej splniť ani štandardy stanovené ešte predchádzajúcou Komisiou.

V prvej polovici jej účinkovania, bola pod silným tlakom predsedu Barrosa a podpredsedu Verheugena, za prioritu bola považovaná konkurencieschopnosť a environmentálna politika bola považovaná za prekážku. Správa však uznáva, že v druhej polovici sa Komisia začala viac zaoberať problematikou zmenou klímy.

Fischer Boelová neuspela

Poľnohospodársky sektor ako najväčší prijímateľ financií Únie je rozhodujúcim faktorom zlyhania alebo úspechu pokusov Únie spojiť environmentálne záujmy s tradičnými dotačnými mechanizmami.

V správe Zelenej 10 sa uvádza, že environmentálne snahy súčasnej komisárky Boelovej sa nevyrovňajú snahám predchádzajúceho komisára Franza Fishlera (1995-2004).

Fishlerova reforma SPP z roku 2003 zaviedla systém krížového plnenia, aby sa previazali priame platby so základnými environmentálnymi a zdravotnými požiadavkami a zároveň environmentálne ciele boli jasne stanovené v posilnenej politike rozvoja vidieka.

Súčasná komisárka Mariann Fischer Boelová prijala pre MVO neuspokojivý „obchodnícky“ prístup k poľnohospodárskej politike s „prakticky nezmeneným a celkovo deformovaným systémom podpôr a nedostatočne financovanými environmentálnymi opatreniami“.

„Kontrola stavu SPP“

Reforma „kontroly stavu SPP“ schválená v novembri 2008, sa posudzuje ako premrhaná možnosť posilniť agroenvironmentálne schémy v 2. Pilieri a systém krížového plnenia.

Správa kritizuje Komisiu, že „až príliš často pristupuje na tzv. oprávnené záujmy pokiaľ sa uzákoňujú otázky súvisiace s poľnohospodárstvom“ a naznačuje, že aby sa vyhovel požiadavkám farmárskej loby, nebolo možné urobiť zmeny v rámci kontroly stavu SPP „zelenšie“.

Správa kritizuje takisto moduláciu, ktorá bola príležitosťou, aby platby boli viac zamerané na environment a opatrenia smerované od „neodôvodnenej“ podpory príjmov.

Súčasťou „kontroly stavu SPP“ je aj zrušenie vyňatia pôdy z produkcie. Toto rozhodnutie je hodnotené ako krok nesprávnym smerom. Povinnosť ponechať 10% pôdy úhorom sa

považovalo za súčasť environmentálnej politiky v rámci SPP a bolo hlavným pozitívom pre zachovanie biodiverzity.

Poskytovanie verejných prínosov

Je vítané úsilie Boelovej k obráteniu diskusie o SPP po roku 2013 bližšie k myšlienke „verejného prínosu“ za účelom dosiahnutia environmentálnej zodpovednosti za každé euro minuté v rámci SPP.

Správa ďalej vyzýva Komisiu k odstráneniu priamych platieb na historickom prístupe v budúcnosti a k transformácii smerom „k politike pre udržateľný rozvoj poľnohospodárstva, produkcie potravín a rozvoja vidieka.“

V budúcnosti by do SPP mali byť zakomponované pásma ochrany životného prostredia podobné systému vyňatia z produkcie.

Politika biodiverzity taktiež neúspešná

V správe bola hodnotená politika biodiverzity ako zlá a vrhla tieň pochybností na efektívnosť opatrení 2.Piliera v boji za záchranu ohrozených druhov.

Jedným z hlavných nedostatkov prístupu Komisie je nedostatočné financovanie oblastí Natura 2000, pričom aj Brusel priznáva, že sa pravdepodobne nepodarí splniť cieľ zastaviť stratu živočíšnych druhov do roku 2010.

Pochvalu mimovládnych organizácií získal komisár pre životné prostredie Stavros Dimas, ktorý sa výrazne zasadzoval o to, aby zachovanie biodiverzity zostalo v agende Komisie.

Výsledky Komisie

Hlavné environmentálne úspechy súčasnej Komisie boli dosiahnuté v oblasti dopravy, energetiky a v boji proti zmene klímy.

Ako najvýraznejší úspech bola v rámci klimatického balíčka považovaná smernica, aby 20% celkovej spotreby energie do roku 2020 pochádzalo z obnoviteľných zdrojov a 10% palív v doprave z biopalív.